

Projektet Ketterä Kaakko

Ketterä Kaakko är ett av åtta projekt i familjen *Socialt hållbar yrkesutbildning*, som finansieras av Utbildningsstyrelsen. Projektet pågår mellan 1.1.2023-31.12.2024 och omfattar tre yrkesläroanstalter: Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto (Ekami), Kouvolan ammattiopisto (Eduko) och Saimaan ammattiopisto (Sampo). Dessa läroanstalter har en lång historia av gemensamma projekt och utvecklingsarbete, vilket även i detta projekt har lett till framgångsrikt samarbete.

Mål 1: Ökat engagemang och deltagande för studerande

Projektet har som mål att öka studerandes engagemang i studerandekårens arbete och deras möjligheter att påverka verksamheten i läroanstalterna.

För att sänka tröskeln till deltagande har digitala kanaler för påverkan utvecklats, och rekryteringskampanjer har genomförts för att locka fler studerande att delta i studerandekårens arbete och styrelse. Studerandekårens verksamhet har även integrerat perspektiv på en hållbar framtid. Till exempel genomförde studerandekårens styrelsen i Ekami en enkätundersökning hösten 2023 bland studerande på andra stadiet i Kotka och Hamina om deras tankar kring en hållbar framtid. Enkätsvaren visade tydligt på ungas oro för framtiden och deras närmiljö.

I Eduko har insatserna fokuserat på att utveckla både studerandekårs- och tutorverksamheten samt att göra dessa till en del av lärandet. Studerande har erbjudits olika former av handledning, såsom produktion av innehåll för sociala medier, gruppdynamik och studiebesök för att lära av andra skolors studerandekårs- och tutorverksamhet. Studerande fick även planera och inreda sina egna utrymmen.

Mål 2: Innovativa handledningshelheter

Ett andra fokus i projektet var att utveckla och testa två olika helheter för ungdomar vars studier av olika anledningar blivit avbrutna eller som har hög frånvaro. Sampo implementerade en utbildningshelhet för små grupper av ungdomar från VALMA-utbildningen (förberedande utbildning för examensstudier). **Denna modul var mer strukturerad än vanlig VALMA och fokuserade på att stärka ungdomarnas individuella styrkor.** Projektet undersökte också möjligheter till distansstudier för ungdomar som inte kan närvara i läroanstalten men detta visade sig inte vara en lämplig lösning för dem som redan har svårt att delta i närundervisning.

Ekami utvecklade en åtta veckor lång helhet kallad *Steissi*, som genomfördes fem gånger. Deltagarna kom från yrkesstudier och modulen fokuserade på att stärka ungdomarnas självkänsla och sociala färdigheter genom metoder från socialt arbete och ungdomsarbete. Målet var att studerande skulle återgå till sina yrkesstudier, även om vissa bytte utbildningsområde. Tyvärr var flera deltagare i så dåligt skick att de istället hänvisades till sjukledighet.

I **Eduko** låg fokus på att införa positiv pedagogik och styrkebaserat lärande samt pilotera workshops för att stödja lärande samt dela goda erfarenheter. Detta inkluderade identifiering av faktorer som försvårar eller möjliggör stödinsatser. En ny

metod som infördes var en strukturerad stödplan som kombinerade olika former av stöd.

Projektet Ketterä Kaakko

Identifierade utmaningar i projektet

- Svårigheter med vardagshantering såsom ekonomiska problem, trötthet, dygnsrytm, missbruk
- Känsla av meningslöshet och samhällskritik
- Social isolering och brist på stödnätverk
- Psykisk ohälsa
- Rädsla för sociala situationer och ångest
- Ökat våldsamt beteende
- Högt frånvaro och bristande skolnärvaro
- Utbildningsfärdighet/förmåga → arbetsförmåga och sysselsättning
- Ett växande behov av handledare och stöd för lärande
- Det finns inte tillräckligt med specialskolor i området, vilket leder till begränsat utbildningsutbud
- För lite tid och möjligheter till undervisning och vägledning för begåvade studerande
- Bristande förberedelser för fortsatta studier

Föreslagna lösningar

- Kontinuitet i studievardagen: samma bekanta vuxna finns kvar som stöd. Även samma trygga och trevliga miljö underlättar att komma till skolan.
- Rutiner och strukturer är viktiga och skapar trygghet: Till exempel en återkommande arbetsordning stöder studierna; synlighet och förutsägbarhet för dagens och veckans innehåll är viktigt för studerande.
- Positiv pedagogik stärker studerandens självkänsla och gruppinlärning utvecklar arbetslivsfärdigheter.
- Kamratstöd och lärande i små grupper kan bli stärkande erfarenheter när utbildning, handledning och stödinsatser kombinerar mångfaldig kompetens.
- Lärmiljöer bör beaktas noggrant: Exempelvis tysta rum, anpassad möblering och högkvalitativa, mångsidiga lärmaterial är viktiga – det räcker inte med enbart väggar.
- Möjligheten till mångsidiga lärmiljöer bör säkerställas, exempelvis fenomenbaserat och gruppbaserat lärande.
- Arbetsplatsinriktad verksamhet bör göras till en del av lärandet för dem som inte passar in i traditionell klassrumsundervisning.
- Stöd för lärande inom yrkesutbildningen bör moderniseras och beaktas i finansieringen, så att stödet fortsatt kan erbjudas. Behovet av stöd förväntas öka avsevärt.
- Tillräcklig personalstyrka möjliggör personlig handledning och rätt tajming i stödinsatser.
- Stärkande av gemenskapsbaserad studerandehälsa, med mångprofessionell verksamhet, resursfördelning och tid för personliga möten. Samarbeten,

exempelvis mellan välfärdsområden och skolor, bör främjas (t.ex. informationsöverföring).

- Det krävs utveckling av nya utbildningsformer för dem vars förutsättningar (t.ex. hälsa) inte räcker för att delta i yrkesutbildning eller ens VALMA-utbildning.
- Det behövs fler regionala utbildningar med krävande särskilt stöd: Det finns för få platser för ungdomar i svåra situationer, och det är svårt för dem att flytta långt från hemorten för att studera.
- Yrkesutbildningens värde och behörighet för vidare studier bör bevaras.